

ПИЛЕТО

BIRDY by William Wharton

© The Estate of William Wharton

Originally published in the United States, Alfred A. Knopf, Inc. 1978

© Тодор Вълчев, *превод от английски*

© Дамян Дамянов, *художник на корицата*

© Сиела Норма АД

София 2017

ISBN: 978-954-28-2246-2

УИЛЯМ УОРТЪН

Писмото

Превод от английски Тодор Вълчев

На всички мои роднини

*Има птичи пътища,
а дири по небето няма;
нещо е живяло, отминало,
оставяйки ни нещо.*

– Хей, Пиле, виж ме! Това съм аз. Ал, цял-целеничък. Уф, стига де!

Облягам се и проточвам шия към коридора. Тоя съмнителен тип с бялата манта, хем пазач, хем санитар, все още стои на другия край.

Взирам се през вратата на клетката. Пилето клечи наред помещението и дори не ме поглежда. Клечи тъй, както имаше навика да клечи в гълъбарника, когато пришиваше перата на оня смахнат пернат костюм. Леле, ако майорът психиатър разбере за тоя негов костюм, като нищо ще му тури пранги.

Понякога ми изкарваше ума. Кача се аз в гълъбарника и си мисля, че вътре има само гълъби, а то: Пилето се сгушил в тъмното на другия край и пришива пера върху наполеонките си. Какви ли налудничави неща не му хрумваха на това Пиле.

Ето и сега, клечи наред тая бяла стая и никакво внимание не ми обръща. Крадешком хвърлям още един поглед към коридора.

– Хайде, Пиле, стига с тия номера! Много добре знаеш, че не си никакво пиле. Параграф осми* вече не ти е нужен. Войната, слава богу, свърши! Хитлер, Мусолини, Тоджо, цялата тая сган... капут!

Все едно че не му говоря. Може пък наистина да е откачен. Чудя се дали психиатърът знае, че му викахме Пиле. Майката на Пилето едва ли е казала, а може и самата тя да не знае.

Пилето се обръща гърбом към мен. Както си клечи, и се завърта. Върти се, прилепил ръце към тялото. После се втренчва в небето – на другия край на стаята има високо прозорче.

* Съгласно този параграф получените психически разстройства се уволняват от военна служба. – Б.пр.

Докторът ми каза, че очаквали от мен да разправа как сме живели с Пилето, какво сме вършили. Мене ме домъкнаха тук от дивизионната болница на Трийсет и първа пехотна. Главата ми е омотана в превръзки. Чака ме нова операция. Като ям или говоря, ме боли, а ето че плещя като шантав от девет сутринта. Не знам вече какво да кажа.

– Хей, Пиле! Помниш ли, като си направихме гълъбарник на онова дърво в гората?

Може, като му говоря за това, да се опомни. Старата – неговата – ни накара да разтурим първия гълъбарник, дето го бяхме направили в техния двор. Къщата на Пилето е част от имението Косгроув; някога в нея са живели пазачите. А големият дом на това имение и хамбарът са изгорели преди години. Къщата на Пилето е току до игрището за бейзбол. То е на мястото на някогашното пасище на Косгроув. Друго открито място в нашия квартал не е останало.

– Хей, Пиле! Какво направи старата с всички тия бейзболни топки?

Майката на Пилето прибираще всяка топка, която прехвърляше оградата и падаше в двора им. Играчите не се и опитваха да си искат топките. Безнадеждна работа. Падне ли топка в двора на Пилето, край, сбогом, топко. Пускаш в играта нова – и толкоз. Скъпичко излизаше на ония, които имаха силен удар.

Какво ли е направила старата с тия пусти топки? Ние с Пилето сме обръщали всичко наопаки да ги търсим. Може да ги е заривала някъде или пък да ги е продавала; голям черен пазар на употребявани топки.

– Хей, Пиле! Помниш ли ония копелдаци от Грийнуд? Така и не можах да открия гълъбарника ни на дървото. Ама и в нашия край ги имаше едни – здраве му кажи.

Ония от Грийнуд свиваха всичко, до което можеха да се докопат. Крадяха велосипеди, гълъби, всичко, което не е под ключ. Ама и нашия гълъбарник си го биваше, никой не можеше да се досети къде е. Имахме въжена стълба, която криехме в

една дупка под храстите. Беше с кука на единия край и поискахме ли да се покатерим горе, мятахме куката на някой клон.

– Пиле, помниш ли въжената стълба, по която се катерехме? Много сме били шури, ей!

Все говоря и наблюдавам Пилето, мъча се да разбере дали ме слуша. Той не сваля поглед от високото прозорче на отвъдната стена. Става ми жал за него, като го гледам как клечи наред с таята с тази тъничка, бяла болнична пижама. Той клечи на цяло ходило, със събрани колене и изпъната напред шия, с прибрани до тялото ръце и подвити назад пръсти. Както е клекнал, ще речеш, че ей сега ще скочи, ще размаха ръце и ще излети през прозореца, в който се е вторачил.

Страшен беше тоя гълъбарник, дето си го бяхме направили в гората. Вярно, беше по-малък от първия, онзи в двора на Пилето. В първия имахме много гълъби. Десет чифта и отделно два мъжки. И все отбрани, няма боклук, няма фурда, само породисти. Щом ще харчиш пари за храна, казвам аз, по-добре вземи хубави птици. А Пилето току донесе някоя никаква – само защото му харесвала. Колко пъти сме се карали за това.

Имахме три чифта сиваци, четири чифта синкави, един чифт червеникави и два чифта чисто бели. И никакви изгъзици – от ония, дето се премятат, или пък с опашки като ветрило; такива работи нямаше.

Сега аз мисля. Аз зная.

Зная. Мисля. Нищо.

Когато ги продадохме, майката на Пилето ни накара да очегъртаме курешките от предната веранда, където гълъбите спяха. И пребоядиса цялата веранда с парите, които взехме от продажбата.

Майката на Пилето е голяма кучка.

Тъй или иначе, няхмахме пари да купим гълъби за новия гълъбарник в гората. На Пилето изобщо му забраниха да се занимава с гълъби.

С първите два се сдобихме на Шейсет и трета улица, под железопътния надлез. Там се трупат много гълъби, питомни и почти все породисти. Ходехме да ги гледаме след училище. Вземахме безплатния автобус от гарата до Сиърс. Тогава бяхме тринайсет-четиринайсетгодишни.

Гледахме как гълъбите пристъпват наперено, как кълват, как се чифтосват – нещо, което те вършат по цял ден, без да обръщат внимание на каквото и да било. Само като минеше влак, вдигаха се на облаци, сякаш влакът не минава всеки пет минути от петдесет години насам. Пилето ми обясняваше как обикновено се връщали на същото място и продължавали да вършат същото, с което се били заели преди това. Ние ги наблюдавахме и се мъчехме да разберем кои са главатарите на това ято и къде точно са гнездата горе по гредите на надлеза. Мъчехме се и да различим двойките. Гълъбите са като хората, чифтосват се почти през цялата година и рядко някои двойки се разделят.

Обикновено мъкнехме цяла торба храна. За около две минути Пилето може да подмами почти всеки гълъб да кацне в ръката му. Той ме караше да му посоча някой гълъб, после съсредоточаваше вниманието си върху него и започваше да му гука. И което е истина, гълъбът ще се завърти около Пилето и ще скочи право в ръката му. Веднъж ми разправяше, че просто ги викал. Хайде де, как може да повикаш точно определен гълъб от цял рояк? Пилето е страшен лъжец.

– Хей, Пиле, виж ме! Хайде стига! Говори ти Ал. Зарежи тия номера!

Все едно че не му говоря. Та Пилето се сроди с един чифт сиваци. Красиви птици, само дето нямаха пръстени. Какво прави, какво струва, те взеха да кацат на главата и на раменете му, оставяха се да ги хваща в шепата си. Разтегляше ту едното, ту другото крило и разрошваше перата им. А гълъбите се държаха така, сякаш това е най-естественото нещо на света. Изглежда, им харесваше.

После Пилето ги оставяше, хвърляше ги сред другите гълъби, но те тозчас се връщаха при него. А гълъбите, както е известно, никога не се делят от ятото. Един ден ние с Пилето, вместо да вземем автобуса, тръгнахме пеша към къщи, а въпросните два все по него, та чак до нашия гълъбарник на дървото. Натрапиха му се на Пилето тия шантави птици.

Не бива да слушаш.

За да чуеш нещо, не бива да слушаш.

За да видиш нещо, не бива да гледаш.

За да схванеш нещо, не бива да мислиш.

За да кажеш нещо, не бива да слушаш.

Наложих се да ги затворим в гълъбарника, за да не влязат с Пилето в къщата. Паднеха ли на майка му, сигурно щеше да ги отрови.

– Хей, Пиле! Помниш ли сиваците, дето ти се натресоха? Господи, какво невероятно нещо!

Той пак не ми обръща никакво внимание. Ако е откачен, нека си е откачен, но как може да нехае за мен!

– Пиле, чуваш ли ме? Ако ме чуваш и не отговаряш нищо, значи наистина си откачен, значи си едно побъркано лайно.

Господи, само си губя времето. Държи се, сякаш е глух. Докторът каза, че чувал, да, чувал всяка моя дума. Много му разбира тиквата, тия негодници не всичко знаят. Може пък Пилето да е просто много уплашен и да не иска да слуша. Дявол го взел, какво ли се е случило с него?

Когато държахме първите гълъби, много обичахме да вземем един-два и да ги разхождаме с велосипедите си. Бяхме направили специална клетка за тая цел. Гълъбите вече си знаеха гълъбарника. Пилето беше опънал една жица през отвора му, закачена за един стар будилник, тъй че винаги разбирахме кога

точно се прибират. Излизахме до Спрингфийлд или другаде и ги пускахме да летят със съобщение до самите нас.

Веднъж отидохме с нашите на брега на океана и аз взех с мен два гълъба. Нагазих там в прибоя и ги пуснах. За по-малко от два часа бяха долетели до гълъбарника. Това са повече от деветдесет мили. В съобщението бях отбелязал часа и обяснявах на Пилето, че съм пунал птиците да летят над Атлантическия океан.

Пилето седеше с часове в гълъбарника, за да наблюдава гълъбите. Боже, и аз обичам гълъби, но може ли да седиш по цял ден в мрачния гълъбарник? Да кажа и за пернатия костюм, който той носеше. Започна да го тъкми, когато още държахме гълъбите в задния им двор. Първо намери едни стари наполеонки и ги боядиса тъмносини. По-точно не наполеонки, а цяло бельо – фланела и дълги гащи в едно. После взе да събира, отдето му падне, гълъбови пера и да ги скътва в картонена кутия. След това дойде ред на клечането, за което споменах – клечи в дъното на гълъбарника и пришива пера върху бельото. Подхвана от врата и вървеше околоръст надолу, като перата се застъпваха така, както е при птиците.

Когато го завърши и го облече, приличаше на някакъв рoшав гигантски гълъб. И вече не влизаше в гълъбарника без тоя костюм. А майка му съвсем се вбесяваше от това.

Като направихме гълъбарника в гората, Пилето още повече се смахна. Започна да носи ръкавици, покрити с пера, а върху обувките си надяваше оранжеви три четвърти чорапи. И като капак на всичко си направи качулка, също обшита с пера, и жълт клюн от картон. Клекнал в гълъбарника, понякога приличаше в полумрака на истински гълъб, само че по-голям, колкото едро куче. Ако някой вдигнеше случайно глава към дървото и го видеше в какъв вид се разхожда горе, сигурно щеше да полудее.

– Това, точно това ти е нужно тук, Пиле, старият пернат костюм. Тогава дебелогъзият ти доктор съвсем ще се побърка.

Пилето нямаше никакъв усет за породисти птици. Един бог знае по какво преценяваше и избираше гълъбите. Да вземем например третия гълъб, който донесе за гълъбарника в гората; по-грозна твар надали можете да си представите. Толкова пършива, че да се погнушиш. А Пилето казва: не, красив е.

Около месец след като се сдобихме с първия чифт, Пилето се връща в един дъждовен ден и мъкне тоя женски гълъб – видял го да се бие на бунището с един плъх, и го прибрал. Кой ще ти повярва такова нещо? Лъжите на Пилето са толкова тлъсти, че никой не му се хваща. От друга страна, той винаги вярва на хорските приказки. Готов е да приеме за истина всякаква лъжа.

Земята се върти и ние сме впримчени. Тежестта приижда и ние се бъхтим в клетката от тонове, които ни притискат с различна сила.

Тази пършива гълъбица беше съвсем черна, ама не лъскаво черна, а като опушена. Да не бяха човката и походката ѝ, човек би могъл да се закълне, че е гарга. И толкова беше малка, че аз я мислех за гардже дори след като знаех, че е гълъб. И не исках да я приберем в гълъбарника. Една женска в повече е лоша работа, ама Пилето настоява, та настоява. И все ми навира в носа колко красива била тая гълъбица и колко хубаво летяла.

Първото, което направи тя, беше да откъсне сивака от женската му. Той така и не разбра какво го е сполетяло. Скъсваше се да се перчи, да я гони, да ѝ се качва; престана дори да яде. А горката негова женска се сви в гнездото си и толкоз.

На мен ми писна; да я изхвърлим, викам, тая пушина. То не е гълъбица, а вещица. Пилето се съгласи, ама не му беше приятно. Изхвърлихме я ние на другия ден. И аз си представях, че ще се зарее нанякъде и повече няма да я видим.

Когато следобед отидох при гълъбарника, Пилето вече беше там. Вещицата също! С един едър червеняк. Те се перчеха из гълъбарника и червенякът ѝ го навираше, а сивакът се

мъчеше да стори същото, обаче нула. Наблюдавахме ги цял следобед. Най-накрая сивакът се прибра при своята си женска. Добре, викам, нека вещицата остане, щом вече си има мъжкар. Трябва да беше живяла в гълъбарника не повече от два дни.

*Никой не знае повече от това, което се до-
пуска да знае. Всеки от нас е загробен в гроба
на земното притегляне.*

Та казвам, тая вещица беше невероятна. Излита следващия път и се връща с чифт красиви гълъби от най-чиста порода. Такива птици струват цяло състояние, осем-девет долара чифта. Не в гълъбарник, ами на сцена да ги сложиш. Не можем да си представим откъде ги е домъкнала. Влизат в гълъбарника – мъжкият след вещицата, а след тях неговата женска. Двата нови са толкова красиви, че гълъбарникът просто светва. Но какво става: мъжкият започва да се качва на вещицата, а нейният червеняк си отива. Това никак не е естествено.

Нещата продължават по същия начин. Излита вещицата и се връща било с мъжкар, било с някой чифт. В повечето случаи това са породисти птици. Хубавите гълъби, изглежда, намираха тая вещица за сексапилна. А тя доведе ли мъжкар, оставя го да ѝ се качва, докато не доведе нов, после не дава на предишния да я докосне. Три месеца живя в нашия гълъбарник и нито веднъж през това време нямаше признак, че ще мъти. Може би е курва, казваше Пилето, но аз съм сигурен, че беше вещица.

*В самотата си стигам до познанието, края
на умението; надига се въздушно течение;
движение към необходимостта.*

Щура работа: докато се усетим, имамхе толкова гълъби, че вече не се побираха в гълъбарника. Обаче никой не знаеше, че държим гълъби, затова и никой не ни подозираше. А с нашата

вещица ние бяхме най-големите спецове в маменето на чужди гълъби.

Започнахме да носим излишните с влака до Челтнам или Мидия и там ги продавахме. Толкова далеч нямаше опасност някой да си ги познае. В края на всяка седмица прибирахме по три-четири долара. По цял ден да разнасяш вестници, пак не можеш да спечелиш толкова.

Ама какви гълъби имахме в тоя гълъбарник! В сравнение с него старият ни се струваше кочина. Пилето настояваше да запазим първия чифт сиваци; разбира се, запазихме и ония два красавеца, дето вещицата ги доведе. После се сдобихме с чифт невиджани синяци. От чисти по-чисти, едри, но стройни, с дълги шии. Краката им червени като мак. Красива работа, и двата с пръстени. Не можех да им се нагледам. Аз страшно си падам по качествени гълъби. Имахме и два чифта червеняци, не по-лоши от тия; всеки би разменил три чифта породисти за чифт като тях.

Вещицата ту вън, ту вътре. Понякога изчезваше за три-четири дни. Макар да ни носеше толкова пари, случваше се да си казвам: дано не се върне вече. Тръпки ме побиваха от нея. И не ми харесваше поведението на Пилето към нея. Гадно ти ставаше да ги гледаш особено когато той носеше тоя невъзможен пернат костюм.

Оглеждам още веднъж коридора. За лудница тук е адски спокойно. Повечето стаи имат двойни врати. Външната е само с едно малко прозорче, през което може да се наблюдават лудите; вътрешната представлява всъщност желязна решетка. Аз съм се настанил в пространството между двете врати.

Тая болница изглежда много по-хубава от дивизионната. Аз съм там в пластичната хирургия и всеки влиза и излиза, когато му скимне. Налага се да чакаме между една и друга операция по две-три седмици, понякога и месец. И понеже не сме болни, докато дойде ред за операция, пускат ни. Помежду операциите аз запрашвам към къщи; в снекбара ме имат за голям герой. Докторите казват, че след още една операция ще се оправя, само

нямало да ми порасне брада на нараненото място. Глупости, кой ти мисли за брадата?

– Хей, Пиле! Помниш ли оная, пършивата гълъбица. Тя май ти действаше сексуално, друже. Какво ще кажеш да ти пуснат сега една гълъбичка, а?

За миг ми се стори, че той разбира – пръстите на ръцете му се отпуснаха и свиха отново. Може наистина да разиграва театър. Но защо, дявол да го вземе? Сега параграф осми не му е нужен. Нали и без това освобождават всички.

Оная пършивата имаше навика да се пъчи напред-назад пред Пилето, да гука нежно и да потръпва с гръб, както правят гълъбиците, когато искат мъжкият да им се качи. Направо флиртуваше с него, вещицата му с вещица. Когато Пилето пръснеше храна на пода, тя не се юрваше да кълве с другите; о, не, ще кацне в ръката на Пилето и ще го накара той да я храни. И правеше същите движения, които женската прави, когато мъжкият я храни. А Пилето ще сложи някое и друго зърно между устните си и тя ще го вземе оттам. Господи, понякога си мислех: Пилето наистина си вярва, че е гълъб.

Да нагласиш мачтата или да уловиш вятъра в платното, е нищо. Знание само, не умение. Птицата познава простора без знание.

Ще ми се да проверя дали Пилето ще си спомни как ходихме да търсим съкровището. Това беше след скока от газовия резервоар и след като ни накараха да разтурим гълъбарника. Вече бяхме завършили прогимназия и Пилето ходеше в едно частно католическо училище. Аз пък – в гимназията в Ъпър Мериън. То и моите родители са католици, само че италиански католици, та много-много не ходят на черква. А на старите на Пилето само литургия им дай и всякакви такива глупости.

Тъй или инак, трябваше да напиша едно съчинение за часа по литература и понеже нямам въображение, реших да изиграя

един номер на Пилето и после да опиша всичко, както си е било. В час четяхме „Златният бръмбар“ на Едгар По и изглежда, оттам ми хрумна.

– Хей, Пиле! Помниш ли като търсихме заровеното съкровище на стария Косгроув? Адска смехория.

Отивам аз у Пилето с една карта. Бях изгубил почти цяла седмица, за да я направя и да подготвя всичко останало. Бях я пожълтил на огън и обгорил краищата ѝ. Просто шедьовър. Всичко в нея е шифровано и ще я разгадаваме в стаята на Пилето. За да можем да я разпрострем, махаме от писалището модела на птица, с който Пилето се занимаваше. Тоя ден валеше.

Пилето все правеше някакви шури модели на птици. Изработваше ги от балсово дърво и хартия, както се прави самолетен модел, само че неговите бяха птици с ластици, та да може крилете да се размахват. Някои от тях бяха много сложни, крилете им се извъртаха вертикално при мах нагоре и хоризонтално при мах надолу. И вярно – някои от тях наистина летяха. Обаче работата е там, че нито една от тия „птици“ не можеше да лети толкова надалече, колкото един редовен самолетен модел.

– Ама ти, Пиле, се хвана като шаран на тоя номер с картата.

В обяснителната част имаше какви ли не сложни указания, както си му е редът за такива карти – от това дърво до онази скала и прочее. С нейна помощ трябва да стигнем до една стена, където се предполага да намерим друго сведение. Пилето и това глътна; ама той си е такъв, всичко вярва. Взе да направя какъв огромен птичарник щял да направи със своя дял от съкровището. Просто ми идваше да му кажа истината. Не исках да го оскърбя с тоя номер, а само да се пошегувам и да си напиша домашното по литература.

Тръгнахме да търсим съкровището още същата вечер. Валеше адски. Аз се мъчех да убедя Пилето да отложим тая работа, но нищо не е в състояние да го спре. Така дълбоко беше повярвал, че и аз започнах да вярвам. И дори взех да се надявам, че ще открием съкровище.

Щураме се ние в мрака без фенерчета, мокри до кости. Пилето ме води към несъществуващото съкровище. Намираме наистина старата тенекиена кутия от тютюн, в която бях скътал второ съобщение. Бях я пхнал между камъните в развалините на някогашната къща – там, дето е била камината. Пилето пъха в джоба си кутията и хукваме с все сили към тях. Промъкваме се през избата, за да не ни види някой. Пилето е малко дребничък, обаче търчи като вятър.

Вмъкваме се пак в неговата стая и разгъваме новата карта. Използвал съм същия шифър и съм прогорил част от обясненията, но съм оставил достатъчно, за да се разбере, че именно това е необходимата карта. Съкровището е отбелязано на нея с кръстче. Пилето настоява да продължим търсенето още сега. Аз го увещавам да отложим за другата вечер – нали трябва да набавим необходимите инструменти и други неща. И си викам: що ми трябваше да започвам тая шурава работа. Дори съжалих, че нямам някакво съкровище да го зароя някъде, та Пилето да го открие, съкровището уж е зарито в североизточния ъгъл на някогашния хамбар, който е в развалини. Това е указано по сложен начин – нали при такива карти винаги е така, тъй че трябва да си поблъскаме главите. Помагам на Пилето да преодолее най-трудното, но по-голямата част той сам разгадава. Заслужава си той едно съкровище като нищо.

Разбираме се да се срещнем на другия ден след вечеря, като се мръкне. За мен нищо не е да се измъкна от къщи, но Пилето скроява за себе си страшно изискан план – ще сложи чучело в леглото си и ще заключи вратата отвътре. Много по-просто е да каже, че идва у нас, но изцяло се е потопил в тая авантюра. Том Сойер от Ъпър Мериън.

Имаме лопата, той е взел компас и канап, а аз нося стария револвер за всеки случай. Разбира се, пак завалия. Цял ден нито капка, а сега порой. Нощта е непрогледна. Прекосяваме игрището, спускаме се по хълма зад флагщока и продължаваме по пътеката към хамбара. Късна есен е, тъй че няма много трева и

гъстаци. През лятото трудно можеш да се провреш по този път. Дори няма да забележиш развалините.

Когато правих картата, не идвах да огледам мястото. Само маркирах: „североизточен ъгъл на хамбара“. Показа се – с компаса – че североизточен ъгъл наистина има. Показа се още, колкото и необяснимо да е, че точно на мястото, отбелязано с кръстче в картата, има лека вдлъбнатина. И ето че самият аз се готвя да изровя злато. Дали пък не получавам съобщения от другия свят? Може би старият Косгроув се е свързал по някакъв начин с мен. Всички разправят, че бил заровил парите си. От дълги години иманярите копаят наоколо с надежда да намерят нещо.

Залавяме се и ние да копаем, като се сменяме на всеки пет минути. Напушва ме такъв смях, че или ще ми се пукне пикочният мехур, или ще се посера. Пилето е сериозен като сфинкс и току гледа часовника ми да не би да копая повече от определеното време. По едно време той удари на нещо. „Това е!“ – извика. Аз станах жълт-зелен. Ами ако наистина има съкровище? Ще рече, има и духове. Пилето копае като луд и се показва крайчеца на нещо метално. Идва моят ред и аз го доизкопавам. Тенекиена кутия от автомобилно масло. Започвам да се смея. Викам си: сега е моментът да му кажа. Оплескан съм с кал до задника. Мястото е глинещо и хлъзгаво. Не е шега работа да копаеш в мрака и да не виждаш на две педи от носа си.

„Слушай, Пиле – викам му, – няма никакво съкровище, всичко това го съчиних аз.“

Той взема лопатата и пак започва да копае.

„Чуваш ли бе, човек, безсмислено е да копаеш, тук няма никакво съкровище. Аз натъкних картата и всичко останало. Направих го за училище.“

Пилето продължава да копае.

„Хайде, Пиле, дай да вървим вкъщи и да се изсушим.“

Пилето престава да копае и ме изглежда продължително. После казва уверено, че съкровището е тук и не бива да се отказваме.

Нямало как да не бъде тук, а аз само съм си бил въобразявал, че съм направил картата. Това вече беше прекалено. Казвам му, че е луд и че аз си тръгвам. Той пак копае. Аз се въртя наоколо още пет минути и си обирам крушите. Той продължава да копае като смахнат и нищо не продумва.

Не го видях две-три седмици след това. Реших да не пиша домашно за търсенето на съкровището. Един ден отивам до мястото, дето бяхме копали, и какво да видя – яма, дълбока най-малко шест фута, като гроб. Един дявол знае как се е измъкнал от тая яма, след като я е изкопал.

Когато най-после се видяхме, отначало не продумахме дума за съкровището. Подир няколко дни Пилето каза, че според него някой се е добрал до имането преди нас, затова в земята там имало хлътнатина. Той все още не искаше да повярва, че всичко това е моя измишльотина, дори след като му обясних подробно как съм го направил. Само запремигва насреща ми като смахнат.

Искам да помисля за осъществяването на онова, което зная и не мога да задържа в себе си. Нещо ме притегля надолу. Земята в мен е силна. Носеният от вятъра прах е в костите ми.

Гълъбите така добре се харчеха, че решихме да не разчитаме само на вещицата, ами и ние да приберем някоя и друга птица. Ето защо в оная вечер се качихме на газовия резервоар. Това е едно голямо хранилище на Маршгъл Роуд и Лонг Лейн. Там спят и мътят няколко различни ята гълъби.

– Помниш ли, Пиле, като се качихме на резервоара. Адски шура работа. Нея вечер почти се убедих, че може и да си птица.

По дяволите! Никакво внимание не ми обръща.

– Слушай, пилешка главо! Писна ми да говоря на тила ти. Не може да си чак толкова луд. Ако дойда да ти ударя два тупаника, сигурно ще започнеш да чуваш по-добре.

Какви ги говоря. Ако някой ме чуе, ще ме турят и мен зад решетката. Във всеки случай Пилето не се плаши от неща, от които другите хора се плашат. И няма начин да го накараш да направи нещо, ако той не иска. Нищо не помага тогава. Не ще ли да направи нещо, той като че ли става безчувствен. За да се разбере какво имам пред вид, ще разкажа как се запознахме с Пилето, то е показателно.

Марио, братчето ми, идва един ден и ми се оплаква, че оная скица от Костроув му взела ножа. Питам го откъде се е снабдил с тоя нож; той казва, че го намерил. Досещам се аз, че го е откраднал отнякъде, ама нали все гледам да се сбия с някого. Аз съм си як по рождение, а и вече бях започнал да вдигам тежести – имах си дори собствено гимнастическо салонче в избата. В ръцете си все стисках пружини, та да ми заякне хватката, и редовно четях „Здраве и сила“. С всички тия неща започнах да се занимавам още когато бях около единайсетгодишен – може би защото старият много често ме пердашеше. Тъй или инак, бях много силен и все исках да изпробвам юмруците си.

Та тъкмо когато бях откачен на тая тема, Марио ми се оплака, че Пилето му свил ножа. Тогава бях на тринайсет. Пилето да е бил на не повече от дванайсет. Но си въобразявах, че сме големи, а не такива момчурляци.

Излизам аз и прекосявам игрището. Дуя се с новото си кафяво кожено яке, а Марио тепа след мен. Показва ми къщата. Навеждам се над портата и гледам: Пилето седи на стъпалата пред задната веранда и почиства ножа. Викам го да дойде при мен. Той се приближава с такова изражение, сякаш се радва на тая среща.

Всичко, което съдържа живот, расте нагоре, но не е свободно. Най-високите клони улавят въздуха и светлината, но само подхранват безкрайната тирания на земята. Растежът сам по себе си е безсмислен.

Викам му да ми даде ножа. Той казва, че бил негов – купил го от някакво момче на име Зигенфъс. Ако искаш, казва, питай самия Зигенфъс. Настоявам да ми даде ножа. Той ми го подава. Разговаряме през дървената порта. Къщата им е оградена със зид, от другата страна на който е бейзболното игрище.

Веднага разбирам, че това е много хубав нож. Сгъваем, отваря се автоматично. Опитвам го да видя как действа. Нещо заяжда, пружината, изглежда, е развалена. Пилето посяга към ножа да ми покаже как се отваря. Аз бързо го отдръпвам и му казвам да не пипа с мръсните си ръце моя нож. Той ме гледа с мигащите си очи, като че съм луд. Обръщам се и си тръгвам заедно с Марио. Пилето отваря портата и се понася след нас. Ние не му обръщаме внимание. Той ни изпреварва, започва да ходи заднешком и си иска ножа. Аз го размахвам в ръка. „Тоя нож ли? – викам му. – Хайде, вземи го де.“ Той посяга към ножа. Аз го държа в лявата си ръка, за да мога да му стоваря един с дясната. Но не успявам да го улуча и той се докопча до ножа. Аз го грабвам от ръката му и го държа високо. Той пак посяга към него. Замахвам и отново не успявам да го ударя. Мутрата му уж е пред мен, но докато юмрукът ми я достигне, тя просто изчезва. Мога да се закълна, че той се отдръпва едва след като съм замахнал. Слагам ножа в джоба си, за да са свободни и двете ми ръце. Мисля си, ще го направя на кайма тоя глупак. Той непрекъснато посяга към джоба ми, просто ми се навира в ръцете. А аз колкото пъти замахна, все не мога да го цапардосам. Опитвам се да го хвана с едната ръка и да го фрасна с другата. Нищо. Все едно че аз върша всичко със забавени движения, а той действа с пълна скорост. И да речеш, че ми прави някакви финтове, не. Само се отдръпва, както човек се отдръпва, когато насреща му иде кола, и юмрукът ми попада в празно пространство.

Решавам да го сграбча. Щом е така, ще го сваля на земята, ще го затисна, та да не може да мърда, и тогава ще го направя на пихтия. Марио само гледа и нищо не казва. Когато Пилето отново посяга към джоба ми, аз се хвърлям напред и му правя

ключ на главата. Навеждам се, за да го хвърля през крака си, и... него го няма. Така се чувства човек, когато е уловил змия и тя се изплъзне от ръката му. Беше се изсулил никак.

Какво ли не опитах, какви ли хватки не му прилагах. Напразно.

По-късно, когато Пилето влезе в гимназията в Ъпър Мериън, го навивах да участва в състезанията по борба, но той не щеше и да чуе. Само веднъж се съгласи, по време на училищното първенство, когато нямаше кой да се бори срещу Фогел. Фогел, сто трийсет и пет паунда, беше шампионът на областта. Пилето каза, че ще участва, за да запълни празнината.

Цялото училище излезе да гледа мача. В Ъпър Мериън тия състезания са голяма работа. В началото на първия рунд Фогел на два пъти се опита да го свали, но безуспешно, после се хвърли да го улови ниско. Но Пилето се отмести и се метна върху Фогел, за да го свали на тепиха. Пилето я имаше, я нямаше сто двамайсет и пет паунда с мокър балтон. Фогел побесня. Опита се да го превърти. Пилето се изплъзна и остави Фогел да се валя по гръб. Сега Пилето трябваше само да се стовари върху него, да го притисне и ето ти туш или почти туш. Пилето се изправя и се хили на Фогел. Фогел едва успява да се вдигне. Две точки за Пилето и една за Фогел.

Същото се повтаря още веднъж и Пилето получава още две точки. В края на рунда Фогел отново се измъква. Резултат: четири точки за Пилето и две за Фогел. Публиката започва да се кикоти. Всички крещят за Пилето. Той пристъпва от крак на крак и гледа опулено, а костюмът му за борба виси на него като на закачалка.

Вторият рунд започва от положението, в което е завършил първият – Фогел е отгоре. Той просто е възседнал Пилето. Пилето дори не се оглежда, само се усмихва под мустак. Рекох си: тоя път ще бъде туширан. Фогел е яко немско копеле, а лицето му – кръв червено, толкова беше побеснял.

Съдията удря с ръка о тепиха и извиква: „Борба!“. Фогел тегли ръката на Пилето, за да го смъкне на тепиха, но той – и

аз не зная какво точно направи – някак се превъртя напред и след миг стоеше прав, а Фогел остана да лежи на тепиха. Боже, публиката подлудя. Фогел лази на четири крака като мечок, а Пилето стои и го гледа отвисоко.

Фогел се хвърля напред към Пилето, заема уж положение за борба, после се мята да го хване за крака. Пилето се завърта като пумпал и след секунда седи върху главата на Фогел. Това вече надминава всичко. Аз толкова пощръклях от радост, че без да искам, забих коляно в гърба на момчето, което седеше пред мен. А то да има подострен молив в задния си джоб. Върхът на молива се наби в коляното ми и остана да стърчи там. Още имам белег – спомен от деня, в който Пилето победи областния шампион от категория сто трийсет и пет паунда. Би го с дванайсет на шест точки, без дори да пролее капчица пот. А Фогел целия сезон се мъчи да навакса загубеното. Но не му достигнаха две точки, за да стане шампион на щата – биха го на финала в Харнсбърг.

Като го анализираш, всяко важно нещо става незначително – както животът изглежда нищо пред смъртта. Умението се унищожава, не, стерилизира се от мисленето – де-стилира се в познание. Да мислиш, то е да превърнеш умението в познание.

Най-накрая толкова се уморявам от тия опити да докопам Пилето, че спирам и само го гледам. А той ми се усмихва. Значи продължава да ми играе номера. Разбира се, ножа си той иска, но не го е яд на мен. Аз отварям бавно ножа, за да сплаша Пилето. Прикляквам, като че се готвя да го убия. Той само стои и ме наблюдава. Започвам да си мисля, че дори наистина да искам, никога не мога да го достигна с ножа. Да го метна по него, той ще скочи и ще го улови във въздуха. И започвам да си давам сметка колко смешно е цялото положение. Марио все още е при нас и гледа. Хвърлям ножа в краката на Пилето. Той

го вдига. Почиства го, затваря го, пристъпва към Марио и му го подава. Ако наистина е негов, казва, нека си го вземе. Възможно е, казва, Зигенфъс да го е намерил или да го е откраднал, а пък ножът да си е на Марио. Крясвам на Марио да не се докосва до тоя нож. Поемам го от Пилето и му го подавам обратно. Чувствам се като генерал Лий, когато е предал сабята си. И тогава Пилето ме попита дали обичам гълъби, и ме покани в техния двор да видя гълъбарника, който си строеше. Марио си тръгна сам към къщи, а ние с Пилето станахме приятели.

– Пиле, знаеш ли, че ако искаше, можеше да станеш шампион на щата. Само с един пръст можеше да надвиеш всички ония скариди от категория сто дваисет и пет. Можеше да счупиш и всички рекорди в леката атлетика.

В съботни дни отивахме с него на улицата срещу газовия резервоар и гледахме гълъбите горе. Пилето имаше голям бинокъл, който беше купил от магазин за заложен вещи. Тоя бинокъл беше само за тая работа – да наблюдаваш гълъби. Наблюдавахме ги по цял ден, като се редувахме с бинокъла и лапахме огромни сандвичи, които купувахме от Лонг Лейн.

Пилето рисуваше гълъбите. Той все рисуваше гълъби и всякакви други птици, както другите момчета рисуват състезателни автомобили, мотоциклети или момичета. Изписваше с подробности перата или краката, изобщо рисунките му на птици приличаха на технически чертежи със стрелките му там, с поглед отгоре, поглед отстрани и прочее. А речеше ли да рисува гълъба като гълъб, и това можеше. Каквото и да говорим, Пилето е и художник.

Един ден ни издебват няколко ченгета. Били се получили оплаквания, че сме надничали с бинокъла в хорските къщи. За щастие, Пилето имаше цял куп от тия рисунки на гълъби и казахме, че готвим доклад за училище. Това е нещо, което дори един полицаи може да разбере. Иначе ще му е много трудно да обясни на някоя дама защо предпочитаме да наблюдаваме